

WOJEWODA OPOLSKI

Opole, dnia 11 stycznia 2022 r.

PS.I.431.42.2021. MPR

**Pani
Marzena Nikiel
Dyrektor Powiatowego
Centrum Pomocy Rodzinie
ul. Skarbowa 4
47-200 Kędzierzyn-Koźle**

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 13 – 14 września 2021 r. przeprowadzono w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kędzierzynie-Koźlu¹ kontrolę kompleksową w zakresie realizacji zadań powiatu wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (nazywanej dalej „ustawą”) oraz zgodności zatrudnienia pracowników Centrum z wymaganymi kwalifikacjami.

Pozytywnie z nieprawidłowościami ocenia się działalność Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kędzierzynie-Koźlu w kontrolowanym zakresie.

Ocenę działalności Centrum oparto o ustalenia kontroli opisane szczegółowo w protokole. Należy jednocześnie wskazać, że przedmiotowe uchybienia i nieprawidłowości pomimo, iż mają wpływ na prawidłowość realizacji zadań określonych dla powiatu w ustawie – ze względu na swój charakter i wagę – nie stanowią podstawy do negatywnej oceny jednostki.

W toku kontroli stwierdzono, że treść statutu i regulaminu organizacyjnego Centrum, narusza zasady określone w art. 112 ust. 1, 7 i 8 ustawy (kwestie regulujące zadania, uprawnienia zarządu powiatu oraz uprawnienia nadzorcze starosty), a także zasady określone w ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U z 2020 r., poz. 920 ze zm.) w zakresie:

- kompetencji nadzorczych rady powiatu (art. 9 ust. 1);
- kompetencji zarządu powiatu (art. 32 ust. 1);
- kompetencji starosty (art. 35 ust. 2 i 3).

---

¹ Zwane w dalszej części wystąpienia: Centrum.

Nie wnosi się uwag do warunków lokalowych Centrum oraz jego dostępności dla osób niepełnosprawnych ruchowo i mających trudności z poruszaniem się.

Nie wnosi się uwag do kwalifikacji Dyrektora i pracowników socjalnych Centrum. Ustalono zgodność wynagrodzeń pracowników socjalnych z wymogami określonymi w rozporządzeniu w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2020 i 2021 roku.

W związku z sytuacją pandemiczną panującą od 2020 r. odstępuje się od formułowania wniosków w zakresie nie podnoszenia przez pracowników socjalnych kwalifikacji, poprzez udział w szkoleniach.

Stwierdzono, że upoważnienie Dyrektora Centrum w zakresie wydawania decyzji administracyjnych na podstawie ustawy o pomocy społecznej zostało udzielone w sposób wadliwy. Narusza bowiem treść przepisu art. 112 ust. 5 ustawy, w którym zawarto delegację dla Starosty do wydania przedmiotowego upoważnienia. Natomiast z uwagi na zakres kontroli nie formuje się wniosków dotyczących pozostałych przedstawionych upoważnień i pełnomocnictw.

W związku z sytuacją pandemiczną panującą od 2020 r. odstępuje się od formułowania wniosków w zakresie szkolenia i doskonalenia zawodowego oraz wsparcia metodycznego kadr pomocy społecznej z terenu powiatu.

W okresie objętym kontrolą Centrum nie realizowało zadań zleconych, określonych w art. 20 ustawy:

- 1) pomocy cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, w zakresie indywidualnego programu integracji, oraz opłacanie za te osoby składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- 2) prowadzenia i rozwoju infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 3) udzielania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a, pomocy w zakresie interwencji kryzysowej.

Natomiast w ramach realizacji zadań własnych powiatu nie realizowano zadań

w zakresie:

- 1) pomocy w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mających braki w przystosowaniu się;
- 2) pomocy cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, mających trudności w integracji ze środowiskiem;
- 3) prowadzenia ośrodka interwencji kryzysowej;
- 4) doradztwa metodycznego dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu.

Pozytywnie oceniono realizację zadań własnych powiatu dotyczących:

- 1) opracowania i realizacji powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych;
- 2) sporządzania oceny w zakresie pomocy społecznej;
- 3) prowadzenia specjalistycznego poradnictwa;
- 4) prowadzenia i rozwoju infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym;
- 5) udzielenia informacji o prawach i uprawnieniach;
- 6) podejmowania innych działań wynikających z rozeznaczonych potrzeb, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
- 7) realizacji zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia.

W trakcie kontroli stwierdzono:

- 1) uchybienia dotyczące:
  - a) wadliwej podstawy prawnej w wydanych decyzjach;

- b) przywołania w treści statutu oraz regulaminu organizacyjnego Centrum publikatorów przytaczanych ustaw, które były nieaktualne w dniu podjęcia uchwał dotyczących tych dokumentów;
  - c) przywołaniu w statucie aktów prawnych, których przepisy nie nakładają obowiązku realizacji żadnych zadań na powiaty lub powiatowe centra pomocy rodzinie, jako stanowiące podstawę działania Centrum;
  - d) braku logicznej spójności § 2 ust. 1 pkt 28) statutu Centrum;
- 2) nieprawidłowości w zakresie:
- a) niezgodności zapisów w § 1 statutu oraz § 4 ust. 1 regulaminu organizacyjnego Centrum z art. 112 ust. 1, 7 i 8 ustawy oraz zasadami określonymi w ustawie o samorządzie powiatowym, w odniesieniu do kompetencji nadzorczych organów powiatu;
  - b) udzielenia Dyrektorowi Centrum przez Starostę Kędzierzyńsko-Kozielskiego upoważnienia do wydawania decyzji administracyjnych, z naruszeniem art. 112 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej;
  - c) nieterminowego sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywania jej właściwemu wojewodzie w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, co stanowi naruszenie art. 19 pkt 17 ustawy;
  - d) braku kompletnej dokumentacji stanowiącą podstawę wydania decyzji kierującej do domu pomocy społecznej, co stanowi naruszenie § 8 ust. 2 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej;
  - e) braku dokumentowania daty wpływu wniosków, co stanowi naruszenie art. 14 k.p.a.;
  - f) zawarcia w sentencji decyzji w sprawie przyznania pomocy pieniężnej na usamodzielnienie i decyzji o przyznaniu pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki treści wykraczających poza zakres rozstrzygnięcia, co stanowi naruszenie art. 107 § 1 pkt 5 k.p.a.;
  - g) braku pełnego uzasadniania prawnego decyzji o umieszczeniu w domu pomocy społecznej oraz lakonicznego uzasadnienia decyzji w sprawie przyznania pomocy pieniężnej na usamodzielnienie i decyzji o przyznaniu pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki, co nie spełnia wymogów określonych w art. 107 § 1 pkt 6 k.p.a.;

- h) braku prawidłowego uzasadnienia faktycznego decyzji, co stanowi naruszenie art. 107 § 3 k.p.a.;
- i) przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego z naruszeniem § 2 pkt 1 rozporządzenia w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego;
- j) braku powiadomienia strony o niemożności umieszczenia w domu pomocy społecznej z powodu braku wolnych miejsc oraz o przewidywanym terminie oczekiwania na umieszczenie w domu pomocy społecznej, co stanowi naruszenie art. 59 ust. 3 ustawy;
- k) zaistnienia sytuacji bezczynności organu, co stanowi naruszenie zasad określonych w art. 59 ust. 3 ustawy, a także art. 8 k.p.a. w związku z art. 2 Konstytucji RP oraz art. 12 i 35 k.p.a.;
- l) określenie w uchwale w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt wyłącznie w mieszkaniach chronionych przypadków w jakich osoby kierowane nie ponoszą odpłatności w mieszkaniu chronionym, co stanowi naruszenie art. 97 ust. 1 i 5 ustawy.

Skutki i zakres stwierdzonych nieprawidłowości zostały szczegółowo opisane w protokole kontroli. Jako przyczynę powstania nieprawidłowości uznano niedostateczną znajomość przepisów: ustawy o pomocy społecznej, k.p.a., ustawy o samorządzie powiatowym oraz rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej i rozporządzenia w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego.

W dniu 29.11.2021 r., tj. w terminie wynikającym z § 17 ust. 4 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz.U z 2020, poz. 2285), do Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu wpłynęły skierowane do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej zastrzeżenia Dyrektora Centrum, wniesione do protokołu kontroli. Stosownie do treści § 17 ust. 6 cytowanego rozporządzenia wniesione zastrzeżenia poddano analizie przez kontrolujący Centrum zespół inspektorów. Nie zostały uwzględnione zastrzeżenia dotyczące:

- 1) nieterminowego sporządzania sprawozdawczości oraz przekazywania jej właściwemu Wojewodzie w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
- 2) braku kompletnej dokumentacji stanowiąca podstawę wydania decyzji kierującej do domu społecznej;

3) budowy uzasadnień wydawanych decyzji administracyjnych.

Natomiast w zakresie w jakim zastrzeżenia uwzględniono dokonano – zgodnie z zasadami określonymi w § 17 ust. 8 ww. rozporządzenia – stosownych zmian w protokole kontroli. Stanowisko w przedmiotowym zakresie – wraz z uzasadnieniem do zastrzeżeń, które nie zostały uwzględnione – zostało przekazane Dyrektorowi Centrum odrębnym pismem.

Odpowiedzialnymi za stwierdzone nieprawidłowości uznano:

- Radę Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego w zakresie wykroczenie poza delegację wynikającą z art. 97 ust. 5 ustawy oraz przyjęcia w uchwale dotyczącej statutu Centrum zapisów niezgodnych z treścią ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o samorządzie powiatowym;
- Zarząd Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego w zakresie przyjęcia w uchwale dotyczącej regulaminu organizacyjnego Centrum zapisów niezgodnych z treścią ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o samorządzie powiatowym;
- Starostę Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego w zakresie wydania upoważnienia z naruszeniem przepisów ustawy o pomocy społecznej;
- Dyrektora Centrum w zakresie nadzoru nad realizowanymi przez jednostkę zadaniami pomocy społecznej.

Stwierdzone uchybienie i nieprawidłowości, z uwagi na ich charakter i wagę nie stanowią podstawy do negatywnej oceny jednostki. Nie generują również skutków o charakterze finansowym, niemniej wpływają negatywnie na jakość usług i realizację zadań określonych dla powiatu w ustawie.

Mając na uwadze odpowiedzialność za stwierdzone nieprawidłowości dotyczące:

- wykroczenia poza delegację wynikającą z art. 97 ust. 5 ustawy;
  - przyjęcia w uchwałach dotyczących statutu i regulaminu organizacyjnego Centrum zapisów niezgodnych z treścią ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o samorządzie powiatowym;
  - wydania upoważnienia z naruszeniem przepisów ustawy o pomocy społecznej,
- odstępuje się od formułowania zaleceń pokontrolnych Dyrektorowi Centrum w powyższym zakresie.

Zawiadomienie w tym przedmiocie zostanie przekazane organowi założycielskiemu jednostki kontrolowanej zgodnie z art. 128 ust. 6 ustawy.

W związku z powyższym, na podstawie art. 128 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej,

zalecam:

- 1) terminowe sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywania jej Wojewodzie Opolskiemu w formie dokumentu elektronicznego z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, zgodnie z art. 19 pkt 17 ustawy;
- 2) kompletowanie dokumentacji stanowiącą podstawę wydania decyzji kierującej do domu pomocy społecznej, zgodnie z wymogami określonymi § 8 ust. 1 i 2 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej;
- 3) prowadzenie postępowań oraz wydawanie decyzji administracyjnych zgodnie z zasadami wynikającymi z k.p.a.;
- 4) prowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego zgodnie z zasadami wynikającymi z rozporządzenia w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego;
- 5) realizowanie obowiązku określonego w art. 59 ust. 3 ustawy.

Pouczenie

1. Jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia.
2. Wojewoda ustosunkowuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia.
3. W przypadku nieuwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka w terminie 30 dni obowiązana jest do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków. Informację o sposobie wykonania zalecenia należy przesłać do Wydziału Polityki Społecznej Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu, na adres: ul. Piastowska 14, 45-082 Opole.
4. W przypadku uwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń, o których mowa w punkcie 1, jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia wojewody

o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych przez wojewodę zastrzeżeń.

5. W przypadku stwierdzenia istotnych uchybień w działalności jednostki organizacyjnej pomocy społecznej albo kontrolowanej jednostki wojewoda, niezależnie od przysługujących mu innych środków, zawiadamia o stwierdzonych uchybieniach organ założycielski tych jednostek lub organ zlecający kontrolowanej jednostce realizację zadania z zakresu pomocy społecznej.
6. Organ, o którym mowa w ust. 6, do którego skierowano zawiadomienie o stwierdzonych istotnych uchybieniach, jest obowiązany, w terminie 30 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o stwierdzonych uchybieniach, powiadomić wojewodę o podjętych czynnościach.

Z up. Wojewody Opolskiego

Mieczysław Wojtaszek

Dyrektor

Wydział Polityki Społecznej

Pismo otrzymują:

1. Rada Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego
Starostwo Powiatowe w Kędzierzynie-Koźlu
Plac Wolności 13, 47-220 Kędzierzyn-Koźle